

Запорізький державний медичний університет

Сучасні методики термопунктури.

Доцент кафедри фізичної реабілітації ,спортивної медицини,
фізичного виховання і здоров'я, к.фіз.вих.

Черненко Олена Євгенівна

Термопунктура – це один з методів рефлексотерапії, який полягає в тепловому впливі на біологічно активні точки організму. Застосовується для профілактики, лікування хронічних захворювань, реабілітації і як одна зі складових комплексного лікування.

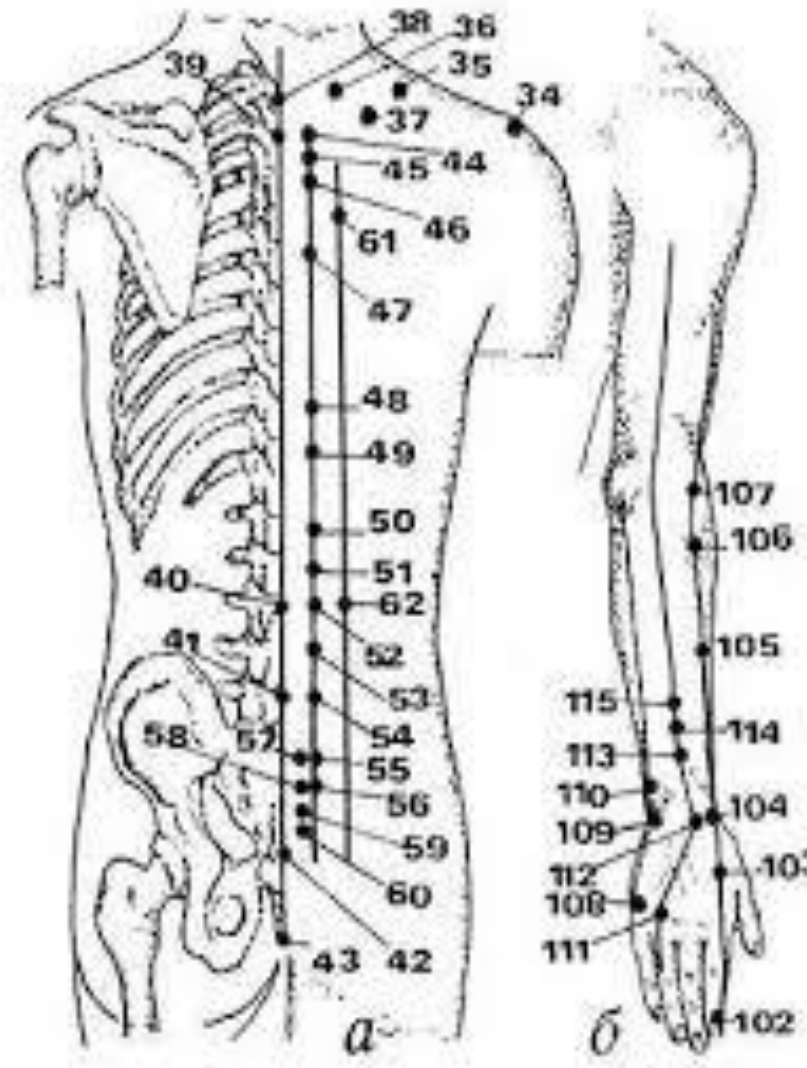

Вважається, що батьківщиною даного вчення є *Китай*, саме там були знайдені перші письмові згадки про існування особливого лікування, що іменувався, як «чжен-цзю», тобто «точковий вплив». Ці згадки відносять до V століття до нашої ери.

Лікувальні практики термопунктурою були відомі в Європі з XVII-XVIII століть.

Всього існує 800 основних точок, через які і проходять ці основні канали (їх всього 12).

Здійснюється термопунктура різними шляхами:

- *безконтактним або дистанційним,*

- *контактним або дистантним,*

- *стимуляцією розпеченими голками або шляхом нагрівання голок, вже встановлених в точку акупунктури.*

Розрізняють три види впливу:

- *стабільне,*
- *переривчасте,*
- *погладжуюче.*

Стабільний вплив:

- тепловипромінювач на відстані від поверхні шкіри в зоні акупунктури,
- тривалість процедури 5-10 хвилин і більше,
- сильна подразнююча дія (седативання).

Переривчастий вплив

- ритмічному наближенні до точки акупунктури і видаленні від неї тепловипромінювача,
- тривалість процедури 2-5 хв.,
- слабка подразнююча дія (тонізуючий вплив).

Погладжуючий вплив

- прогрівання не тільки акупунктурної точки, але значно більшої зони шляхом безперервного переміщення тепловипромінювача,
- має гармонізуючий ефект.

Контактна безпосередня термопунктура:

- накладення на акупунктурні зони різних речовин, які при горінні надають термічний вплив;
- можливі опіки та їх ускладнення.

В залежності від *очікуваного ефекту* лікування існує термопунктура декількох видів, що надає лікувальний ефект:

- *седативна* процедура;
- *стимулююча* процедура.

За *інтенсивністю впливу* класифікація процедур буде наступною:

- нагрівання до *легкого почервоніння*;
- вплив до *появи пухиря*.

Предмети, які надають термічний вплив:

1. *Голка.*

2. *Тліючі сигари*

з тієї чи іншої рослини.

3. *Кульки (Мокси)* з сухих рослин,
які підпалюються
аромопаличкою.

Показання:

- алергія;
- захворювання шкіри нейро-ендокринної етіології;
психосоматичних і нейрогенних розладів;
- патологія, пов'язана з ВСД (вегето-судинною дистонією).
- зниження больового синдрому різної етіології,
- нормалізація артеріального тиску,
- зміцнення нервової системи,
- ГРВІ,
- запалення суглобів і кісток.

Правила при проведені процедури:

1. Не потрібно мочити і переохолоджувати точки, на які здійснювалася термодія.
2. Не вживати алкоголь.
3. Не переїдати.

Термопунктуру слід з обережністю застосовувати:

- в області обличчя,
- шиї,
- потилиці,
- поблизу великих судин,
- волосистих частин тіла.

Протипоказання:

- новоутворення (доброякісні та злоякісні пухлини);
- хвороби, що супроводжуються гіпертермією;
- гострі стани, що вимагають негайної медичної допомоги (інфаркт, інсульт, гіпертонічний криз, гострі психічні розлади і т. д.);
- вагітність;
- похилий вік.

Термопунктура полиновою сигаретою

Способи впливу на активні точки:

1. **Статичний термічний вплив.** Впливають на точку від 15-20 хв. до 20-30 хвилин до появи почервоніння і відчуття глибокого прогрівання. При болях, підвищенні м'язового тону, спазмах.
2. **Тонізуючу дію з використанням колючої методики.** Тривалість дії становить 2-3 хвилини (іноді до 5 хвилин) на кожную точку, таких точок може бути кілька протягом сеансу. При млявих паралічах, захворюваннях внутрішніх органів зі зниженою функцією.
3. **Гармонізуюче – погладжуюча техніка.** Проводять прогрівання досить великої ділянки шкіри протягом 10-15 хв до появи помірного почервоніння. При нейродерміті, екземі та інших шкірних хворобах.

Контактна термопунктура

Види припалювання:

- **безрубцеве:** конус мокси встановлюється на акупунктурну точку на шкіру, попередньо змащену вазеліном, підпалюється і горить до значного почервоніння оточуючої шкіри (*проте без утворення піхура*); коли конус прогоряє приблизно на 60-75%, або пацієнту стає боляче, терапію переривають, а потім повторюють;
- **рубцеве:** конус мокси встановлюється просто на акупунктурну точку, попередньо змастивши шкіру часниковим соком, підпалюється і згоряє; на сеанс беруть декілька конусів; після згоряння одного знімають попіл, повторно змащують часниковим соусом до утворення піхура; через тиждень на місці піхура утворюється виразка, а пізніше внаслідок загоєння через півтора місяці – рубець.

Припікання однієї точки роблять *від 5 до 10 разів*, залежно від захворювання. Після процедури навколо точки *через 20-40 хв.* утворюються водяні бульбашки, які спадають протягом 3-х днів.

Показання:

- бронхіальна астма,
- туберкульоз легень,
- епілепсія,
- *профілактики апоплексії.*

Цей вид лікування не використовують в ділянках обличчя, шиї, потилиці, серця, поблизу великих кровоносних судин, м'язів і сухожилків, волосистих частин тіла.

Контактна очеретяна термопунктура показана:

- при лікуванні епідемічного паротиту,
- судомах у дітей,
- болю в ділянці черевної порожнини,
- шлункового болю,
- при тяжкості в грудях.
- застійно-слизових явищах.

Припалювання через термозахисну прокладку.

Для запобігання опіків конус мокси встановлюється не безпосередньо на шкіру, а на спеціальну прокладку із термозахисного матеріалу (зрізи рослин, спеціальна паста).

Види прокладок для проведення термопунктури:

- ***імбирна прокладка:*** використовують 5-10 конусів мокси; може проводитись багаторазово, залежно від важкості стану пацієнта. **використовують у лікуванні захворювань**, що пов'язані з недостатністю селезінки або шлунка – діарея, біль у черевній порожнині, біль у суглобах;
- ***часникова прокладка:*** **використовують** у лікуванні туберкульозного шийного лімфаденіту, туберкульозу, на початкових стадіях фурункулу і карбункулу. При укусах змій, скорпіонів та інших отруйних комах, припалювання через часник дозволяє попередити розповсюдження отрути від місця укусу, нейтралізувати дію отрути, зменшити біль і набряк тканин. Проте в останньому випадку даний вид лікування розцінюється як долікарська допомога, тому хворий потребує якнайшвидшого транспортування в стаціонар;
- ***сольова прокладка*** **використовується тільки в ділянці пупка**. В пупок засипається крупнокам'яна сіль до рівня шкіри живота, на сіль встановлюють конус мокси і підпалюють. **Ця методика використовується для лікування** діареї, невинного блювання, болю в ділянці пупка і черевної порожнини, болі при грижах, а також у випадку рясного потовиділення, відчуття сильного холоду у всіх чотирьох кінцівках і втрати пульсу;
- ***аконітова прокладка:*** **використання показане в лікуванні** імпотенції, передчасної еякуляції, діареї, зниженні температури кінцівок тощо.

Термоакупунктура – прогрівання через голку, що введена в акупунктурну точку.

Термоакупунктура прогріває та очищує меридіан, активує циркуляцію енергії та кровообіг. Використовується для лікування суглобових болів, оніміння та відчуття холоду, знижує АТ.

Локальне глибоке проникнення тепла
викликає *тонізацію*, тоді як широке і
поверхнєве тепло діє *седатуюче*.

Для досягнення найбільшого лікувального ефекту мають значення наступні фактори.

1. *Розміри полинного конусу або цигарки.*

Для седатації використовують товстішу цигарку та великі конуси, прогріваючи нерухомим тепловим або прасуючим методами.

2. Тривалість часу згорання.

При седатації полинний конус має горіти повільно.

При тонізації необхідне більш інтенсивне згорання, тому заміну проводять при практично повному догоранні.

Проте тривалість процедури визначається станом хворого, конституцією, віком і ділянкою шкіри, де проводиться припалювання.

Кріопунктура

Кріопунктура передбачає вплив холодом, коли сухе холодне повітря з температурою від 30 до 60 градусів Цельсія допомагає охолодити поверхню тканини в місці локалізації болю. Для проведення цієї процедури необхідний спеціальний апарат, що працює на рідкому азоті. В домашніх умовах проводити її досить-таки важко.

- Вплив здійснюється за допомогою спеціальних насадок діаметром 1-5мм.
- Максимальна тривалість впливу на одну точку - 5 секунд. За один сеанс допускається вплив на двадцять точок.
- Між процедурами робиться перерва від двох до чотирьох днів. Курс складається з 10-12 процедур. Після перерви (2 тижні - місяць) при необхідності його можна повторити.

- *Введення акупунктурної голки звичним способом, після чого до неї приєднують прилад для кріоекстракції кришталіка та задають необхідний температурний режим, чим нижче температура, тим коротша експозиція;*
- *голку, що знаходиться в акупунктурній точці, охолоджують за допомогою спеціальної насадки – чашечки, в яку влита льодяна вода або вкладений лід, що тане;*
- *охолодження голки за допомогою малогабаритних напівпровідникових приладів, що дозволяють стандартно регулювати температурний вплив.*

Експозиція на одну точку 1-3 с, на сеанс 6-20 точок.
Сеанси проводять з інтервалом 1-4 дні, 8-12 сеансів на курс.

Термопунктура та кріопунктура – це методи, які практично не мають побічних ефектів. У зв'язку з тим, що ці методи рефлексотерапії мають досить відчутний вплив на весь організм, їх не рекомендується використовувати грудним дітям, вагітним жінкам і людям похилого віку старше 75 років.

Дякую за увагу!